

УДК 657

Довгошия Н. – ст.гр. БМ-31

Тернопільський державний технічний університет імені Івана Пулюя

ОСОБЛИВОСТІ АУДИТУ В КОМП'ЮТЕРНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Науковий керівник: к. е. н., доцент Королюк Т.М.

Інтенсивний розвиток комп'ютерної техніки дав відповідний поштовх започаткуванню, а відтак і удосконаленню методів аудиту в комп'ютерному середовищі. Значний вплив на аудит у розвинутих країнах світу мають електронно-обчислювальна техніка і технології, елементами яких є комп'ютери. Запровадження комп'ютерної техніки та технології вплинуло і на ефективність аудиту, особливо внутрішніх перевірок. З'явилася можливість точного розрахунку ліквідності підприємств, довгострокової платоспроможності, оцінки рентабельності активів, капіталу і фондівіддачі. Причому облікові системи, які використовують комп'ютери, сприяють здійсненню аудиторських перевірок із використанням комп'ютерної мережі клієнта. Цей прийом відомий як методика аудиту з використанням комп'ютерів (Computer-Assisted Audit Techniques — СААТ). Існують дві основних складові СААТ, які використовує внутрішній аудитор: 1) програмне забезпечення аудиту: комп'ютерні програми, що використовуються для перевірки змісту файлів клієнта; 2) контрольні дані: дані, що використовуються аудитором для комп'ютерної обробки з метою перевірки функціонування комп'ютерних програм клієнта. Аудитор може використати також програмований метод контролю, який свідчить про повноту, правильність і законність записів у облікових регістрах.

Комп'ютерну техніку аудитор використовує, коли облік ведуть за допомогою спеціальних програм, а інформацію зберігають у файлах даних. Вітчизняним аудиторам слід керуватися міжнародними стандартами, які покликані уніфікувати підхід до аудиту в міжнародному масштабі й сприяти розвитку аудиту в країнах, де рівень професіоналізму нижче загальносвітового. Необхідність використання методів аудиту при сприянні комп'ютера (МАСК) виникає тоді, коли немає вхідних документів і немає можливості повністю простежити хід операцій, і тоді, коли ефективність аудиту можна покращити за допомогою використання спеціальної комп'ютерної аудиторської програми. Коли аудитор починає перевірку у середовищі електронної обробки даних, він повинен мати необхідні навички і досвід роботи з технікою або залучити спеціаліста. Аудитору слід проаналізувати відповідність МАСК засобам обслуговування комп'ютера і автоматизованим системам бухгалтерського обліку та картотекам. Ефективність аналітичних процедур може бути поліпшена при використанні МАСК з погляду отримання й оцінювання контрольного доказу. Деякі комп'ютерні файли зберігаються протягом короткого часу і не можуть бути доступні за необхідності. Тому аудитор повинен вжити заходів для збереження в пам'яті комп'ютера даних, які йому знадобляться в майбутньому. Під час управління програмою МАСК присутність аудитора бажана, оскільки у разі необхідності він може змінити дані помилкового прикладу, виправити неправильний вхідний файл.

Стандарти робочих документів і процедур для МАСК мають відповідати документам і процедурам аудиторської перевірки в цілому. Технічну документацію МАСК необхідно тримати окремо від інших робочих документів аудитора. При невеликих обсягах даних ефективнішими можуть бути методи обробки даних без використання комп'ютера.